

го, до традицій рідного краю, розвиваються творчі навички, художньо-естетичний смак і технічна майстерність.

Список використаних джерел

1. Стельмахович М. Українська народна педагогіка / М. Стельмахович. – К., ІЗМН, 1997.– С. 3-73.
2. Косміна Т. Значення фондів колекцій музеїв Полтавщини для ареальних етнографічних досліджень /Т. Косміна //Народне мистецтво Полтавщини; Тези науково-практичної конференції, – Полтава, 1989, – С. 32-34.
3. Селівачов М. Народне мистецтво і сучасність / М. Селівачов. – К., 1980. – С. 3.

Дігтяр Н. М., к. п. н., доцент,
завідувач кафедри образотворчого
мистецтва, ДЗ «Луганський
національний університет
імені Тараса Шевченка»
(м. Полтава)

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО ДОСВІДУ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ЯК ЧИННИК ВИВЧЕННЯ НАРОДНОГО МАЛЯРСТВА В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

Підлітковий вік, за твердженням науковців, найбільш сприятливий для розвитку декоративного малювання, народного малярства, оскільки учні 5-7 класів ще не знайомі з анатомічними особливостями зображення фігур людини та тварини, законами перспективи та академічного мистецтва, що не так важливе для створення композицій у різних видах народного мистецтва. Проте учні основної школи вміють координувати роботу рук та очей, порівнювати, зіставляти та узгоджувати окремі елементи твору.

Учні в основній школі вже вміють виявляти основну конструкцію форми, узагальнювати, спрощувати, створювати художні образи, тобто мають певний художній досвід. Учні охоче і результативно сприймають традиційні народні мистецькі засоби. Вони дозволяють учневі повно і вільно реалізувати в матеріалі індивідуальну мистецьку силу через традиційну колективну технологію.

Підлітка не задовольняє малюнок, створений як-небудь, для втілення його творчого задуму йому необхідно набути спеціальні професійні, художні навички та вміння, він повинен навчитися оволодівати матеріалом, особливим способом самовираження [1, с. 375].

Характер малювання учнів основної школи визначається усвідомленим та цілеспрямованим прагненням до освоєння досвіду дорослого; малюнок дорослого – ідеал підлітка. Саме тому, навчаючи учнів прийомам народного малярства, необхідно звертатися до художнього досвіду майстрів народної творчості – відвідувати майстер-класи, проводити зустрічі з художниками. Рівень аналітико-синтетичного мислення в цьому віці ще не дозволяє учневі легко осягати нові принципи зображення. Звідси – подвійність малюнків

учнів [2, с. 37]. На них можна побачити риси раннього дитячого ставлення до зображення (навіть до застосування схеми розгортання простору) та нових елементів у відтворенні дійсності, які відображають предметну та індивідуальну характеристику об'єктів. Ця подвійність часто порушує цілісність зображення.

Учню основної школи важко передавати простір, цілісність пластичної форми, як це виражається в академічному мистецтві, проте він намагається передати на площині об'єм і глибину.

В освоєнні народного малярства у цьому віці проявляється здатність до більш складної ритмічної організації простору, на відміну від малюнків учнів початкової школи. На відміну від молодших школярів, учні 5-7 класів не розфарбовують і не оздоблюють роботи, а намагаються передати правдоподібність зображення в кольорі. Проте відчуття єдності декоративних та локальних відношень кольорів у школярів ще не сформовано, а це заважає їм досягти у малюнках вірного кольорового вирішення [3, с. 122].

Учні основної школи люблять копіювати малюнки дорослих. Зміст малюнків, виконаних без керівництва учителя – це копії з картин, ілюстрації художніх творів, а також різні варіації на теми оригіналів. Хлопці захоплюються видатними подіями. Їх приваблюють воїни, герої, визначні особистості, військове приладдя, батальні сцени. Дівчата люблять зображувати жіночі образи та квіти.

Спілкування з мистецтвом виховує у підлітка естетичне ставлення до навколишнього світу, допомагає глибше пізнавати дійсність. Заняття образотворчим мистецтвом сприяють оптимальному та інтенсивному розвитку всіх психічних процесів та функцій, привчають учня думати, аналізувати, порівнювати, зіставляти та уявляти. Зразки народного мистецтва мають яскраве втілення в культурних цінностях, допомагають відтворювати прекрасне у житті та мистецтві.

Отже, особливості цього вікового періоду потрібно враховувати вчителю образотворчого мистецтва при формуванні художнього досвіду учнів. Одним із різновидів народного мистецтва, знання якого необхідні для ефективного формування художнього досвіду є народна картина.

Отже, оволодіти знаннями про історію виникнення народної картини, її основні жанри та сюжети, матеріали зображення, проаналізувати художні образи народної картини, оволодіти правилами малювання народної картини на склі, будувати складні сюжетні композиції в кольорі, відсіяти все штучне, залишаючи природну імпровізаційність, легкість форм і гармонію кольорів – саме такі завдання стоять перед учнем основної школи у вивченні цього виду мистецтва.

Список використаних джерел

1. Выготский Л. С. Психология искусства / Общ.ред. В. В. Иванова / Л. С. Выготский. – М. : Искусство, 1986. – 573 с.
2. Изобразительное искусство в школе / под ред. В. В. Колокольникова. – М. : Педагогика, 1975. – 96 с.
3. Игнатьев Е. И. Психология изобразительной деятельности детей / Е. И. Игнатьев. – М. : Педагогика, 1961. – 255 с.